

Protokoll 10/2023

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 21 november 2023 kl. 16:35-16:56, Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Ledamöter

Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Nike Örbrink (KD) Vice ordförande
Felix Finnveden (S)
Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Johan Heinonen (S)
Ulrika Lorentzi (S)
Inger Gretzer Qvick (V)
Vivianne Gunnarsson (MP)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Margita Jacobsson (L)
Thomas Wihlman (C)

Ersättare

Sven Britton (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Kristina Ekelund (M)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)
Malin Frick (C)

Övriga närvarande

Joakim Höjer Borgarrådssekreterare
Marcus Björk Borgarrådssekreterare
Patric Rylander Förvaltningschef
Linda Hamnes Avdelningschef
Jonathan Storm Nämndsekreterare

Paragraf

§§1-16

Sekreterare

Jonathan Storm

**§ 1
Närvarande****Beslut**

Närvaro tas och fastställs i enlighet med sida 1 av protokollet.

§ 2
Val av justerare**Beslut**

Äldrenämnden utser vice ordförande Nike Örbrink (KD) att justera protokollet jämte ordförande Robert Mjörnberg (V)

§ 3

Anmälan av protokollsjustering ÄN 9/2023-10-24

ALD 2023/31

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/31-17 Protokoll Äldrenämnden 2023-10-24

§ 4

Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Beslut

Äldrenämnden fastställer den utsända föredragningslistan.

§ 5**Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och
ersättare**

Inga skrivelser har inkommit.

§ 6

Äldredirektörens information/presentation

§ 7**Bemanningsfunktion inom äldreomsorgen**

ALD 2022/287

Beslut

Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på budgetuppdraget om att utreda förutsättningarna för införande av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar och Anette Hellström (M) och Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande från Kristdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet. Margita Jacobsson (L) lämnar ett särskilt uttalande från Liberalerna.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen har i samråd med stadsdelsförvaltningarna och med stöd från stadsledningskontoret utrett förutsättningarna för införandet av egenanställd bemanningspersonal med tillsvidareanställning. Utredningens resultat utgör även underlag till stadsdelsförvaltningarna i deras arbete med att minska andelen timavlönad personal samt med att stärka kontinuiteten inom hemtjänsten i egen regi. Utredningen har utförts av en tvärprofessionell arbetsgrupp med deltagande från välfärdsavdelningen och personalstrategiska avdelningen vid stadsledningskontoret under ledning av äldreförvaltningen.

Underlag för utredningen har till stor del bestått av kunskap och erfarenheter från stadsdelsförvaltningar och andra organisationer som på olika sätt infört ett strukturerat arbetssätt eller funktion för att hantera korttidsfrånvaro. Utredningen har även inhämtat kunskap från tidigare utredning gällande att stärka kontinuiteten inom hemtjänsten.

I utredningen framkommer att organisationer som valt att använda sig av tillsvidareanställda medarbetare i en bemanningsfunktion endast kunnat tillsätta en liten andel av vikariebehovet. Eftersom behovet av vikarier fluktuerar mycket över året har man haft fortsatt behov av timavlönade vikarier.

I utredningen lyfts en rad fördelar med att på förvaltningsnivå ha en bemanningsfunktion som integrerats i ordinarie verksamhet. Fördelar är bland annat att det ger förutsättningar för att minska behovet av timavlönade vikarier i stor utsträckning, ger flexibilitet i organisationen, bidrar till kontinuitet samt innebär begränsad administration och overheadkostnader. Det är övergripande kostnader som är svåra att dela upp. I utredningen framkommer att en bemanningsfunktion på regional eller stadsövergripande nivå för att hantera generell korttidsfrånvaron inom äldreomsorgen innebär svårigheter för Stockholms stad utifrån bland annat storskaligheten.

Äldreförvaltningen önskar mer utvärdering av bemanningsfunktioner och föreslår därför att de stadsdelsförvaltningar som infört någon form av bemanningsfunktion genom anpassad bemanning eller resursteam genomför en strukturerad utvärdering av sin modell. Andra stadsdelsförvaltningar kan sedan ta del av utvärderingarna och hantera bemanningen på liknande sätt med möjlighet att anpassa arbetssättet utifrån egna förutsättningar och behov.

Äldreförvaltningen föreslår även att staden initierar en utredning för att undersöka förutsättningarna för en bemanningsfunktion där medarbetarna har hög kompetens som kan användas för mer komplexa uppdrag. Medarbetarna i en sådan funktion bör ha flerårig erfarenhet av yrket, vara utbildade sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter eller undersköterskor med skyddad yrkestitel samt ha handledarutbildning eller specialistutbildning.

Handlingar i ärendet

- ALD 2022/287-1 Tjänsteutlåtande Bemanningsfunktion inom äldreomsorgen
- ALD 2022/287-1.1 7. Bilaga 1, Bemanningsfunktion inom äldreomsorgen

Äldrenämnden 21 november 2023

Ärende 7

Dnr ALD 2022/287

**Bemanningsfunktion inom
äldreomsorgen**

Nike Örbrink (KD)
Hugo Laigar m.fl. (M)
Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

Äldreomsorgen i Stockholms stad ska kännetecknas av god kvalitet, god kompetens och attraktivitet bland brukarna. Att minska antalet besök en enskild brukare har av olika människor är viktigt precis som att heltidsanställning för den som önskar ska vara möjligt.

Ärendet erbjuder en intressant läsning och ett fräscht grepp på att undersöka möjligheterna för att erbjuda en bättre omsorg i Stockholm. Vi ser däremot inte att detta löser omsorgens främsta utmaningar just nu med exempelvis god kompetens eller minskat antal besök. Viktigt är också att inte glömma bort smittorisen som förflyttningar över hela staden innebär. Förvaltningens egna slutsatser om att en bemanningsfunktion inte är en lämplig modell är viktigt att ha med sig i det fortsatta arbetet för en bättre omsorg. Om majoriteten än dock skulle välja denna väg av ideologiska skäl menar vi att denna ska konkurrensutsättas.

Ytterligare ett perspektiv rör rörligheten på arbetsmarknaden för de som anställda inom omsorgen. Om man önskar vara timanställd kan inte staden vara ensam arbetsgivare. Mångfald gynnar kvaliteten och valfriheten är för oss lika självklar för de äldre som de anställda.

Äldrenämnden 21 november 2023

Ärende 7

Dnr ALD 2022/287

**Bemanningsfunktion inom
äldreomsorgen**

Margita Jacobsson (L)

Särskilt uttalande

Vi Liberaler instämmer i att såväl boende på SÄBO som omsorgstagare med hemtjänst måste få uppleva ökad kontinuitet i sina möten med omsorgspersonal. Vi uppmuntrar alla strävanden i den riktningen, men vi anser att det viktigaste för att uppnå detta är att personalen trivs och stannar kvar på sina tjänster. Det gäller såväl de fast anställda, som de timanställda. För att de ska stanna krävs trygga anställningar och en bra arbetsmiljö.

§ 8**Remiss av betänkandet - Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)**

ALD 2023/253

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av betänkandet ”Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)” och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar och Anette Hellström (M) och Margita Jacobsson (L) lämnar ett särskilt uttalande från Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag om att göra en översyn av möjligheterna att stärka arbetet med att bekämpa bidragsbrott mot ett antal statliga myndigheter. För att få en heltäckande bild har utredningen även inkluderat kommuner och arbetslöshetskassor i kartläggningen och förslagen. Slutbetänkandet ”Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)” är huvudsakligen inriktat på hur felaktiga utbetalningar och brott mot välfärdssystemen kan förebyggas och bekämpas.

Äldreförvaltningen är i stort positiv till utredningens förslag och håller med i flera bedömningar. Äldreförvaltningen ser dock att kommunerna också behöver inkluderas i förslagen om att få stöd och kunskap i det brottsförebyggande arbetet från Brottsförebyggande rådet och Ekobrottsmyndigheten.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/253-2 Tjänsteutlåtande Remiss av betänkandet Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen
- ALD 2023/253-2.1 8. Bilaga 1, Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen SOU 202352

Äldrenämnden 21 november 2023

Ärende 8

Dnr ALD 2023/253

Remiss av betänkandet – Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemet (SOU 2023:52)

Nike Örbrink (KD)

Hugo Laigar m.fl (M)

Margita Jacobsson (L)

Särskilt uttalande

En stark välfärd kräver en hög tilltro och legitimitet för välfärdssystemet. Systematiska välfärdsbrott genom felaktiga utbetalningar underminerar denna tilltro och skadar systemets legitimitet. Våra partier välkomnar därför denna utredning om hur man kan stävja välfärdsbrottsligheten och ställer oss positiva till dess förslag. Nolltolerans och nollvision mot välfärdsbrottslighet måste råda.

I ljuset av välfärdsbrottslighetens förändrade art och omfattning finner vi det därför beklagligt att styret inte väljer att satsa på FUT-handläggare i sin budget. Särskilt efter att majoriteten drog ner på FUT-verksamheten med över 10 miljoner kronor i 2023 års budget. Retorik måste följas av handling och Stockholms stad måste intensifiera arbetet mot bidragsfusk.

§ 9**Remiss av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2028**

ALD 2023/252

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar och Anette Hellström (M) lämnar ett särskilt uttalande från Kristdemokraterna och Moderaterna. Margita Jacobsson (L) lämnar ett särskilt uttalande från Liberalerna. Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande från Centerpartiet.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 till äldrenämnden för yttrande. Kommunstyrelsen har reviderat programmet i samarbete med stadens förvaltningar, bolag och funktionshindersorganisationer. Programmet handlar om stadens ansvar att identifiera, förebygga och undanröja de hinder som personer med funktionsnedsättning kan stöta på, samt motverka diskriminering. Staden behöver säkerställa att alla dess verksamheter beaktar funktionshindersperspektivet och arbetar för alla människors lika möjligheter att delta i samhällslivet. De revideringar som har gjorts handlar bland annat om uppdaterade definitioner, att tydligare lyfta in olika perspektiv, exempelvis gruppen äldre, och att tydligare styra hur programmet ska verkställas och följas upp. Det finns nio särskilda fokusområden som nämnder och bolagsstyrelser ska beakta utifrån sitt uppdrag: Utbildning, arbete och försörjning, stadens inne- och utemiljöer samt krissäkerhet, fungerande bostäder, kommunikation och

information, hälsa, individuellt stöd, kultur och fritid samt demokrati. Bostäder är ett nytt fokusområde efter revidering och äldreperspektivet nämns särskilt i fem fokusområden.

Förvaltningen anser att revideringen är bra. Programmet utgår från en tydlig definition om funktionsnedsättning vilket underlättar att identifiera den heterogena målgruppen. Det är positivt att revideringen har gjorts i samråd med stadens förvaltningar, bolag och funktionshindersråd samt att äldreperspektivet och bostäder har uppmärksammats. För att uppnå programmets intentioner är det positivt att det beskrivs tydligt hur programmet ska verkställas och följas upp.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/252-3 Tjänsteutlåtande Remiss av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029
- ALD 2023/252-3.1 9. Bilaga 1, Program för tillgänglighet och delaktighet 2024-2029

Äldrenämnden 21 november 2023

Ärende 9

Dnr ALD 2023/252

Remiss av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029

Nike Örbrink (KD)

Hugo Laigar m.fl (M)

Särskilt uttalande

Våra partier välkomnar det reviderade programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029. Att personer med funktionsnedsättningar tillförsäkras ett gott och meningsfullt liv är av yttersta vikt och en mänsklig rättighet. Funktionshindersperspektivet måste därför genomsyra stadens arbete för att säkerställa att alla människor ges lika möjligheter att delta i samhällslivet.

Vi saknar dock vissa perspektiv i det remitterade programmet. Äldres rätt att delta på arbetsmarknaden senare upp i åldrarna är ett perspektiv som tyvärr lyser med sin frånvaro i programmet och som vi gärna hade sett.

Att motverka diskriminering i utbildningsmiljöer är ytterligare ett perspektiv som vi upplever saknas i programmet. Då främst i form av praktiska och konkreta åtgärder, i form av exempelvis sanktioner för den som diskriminerar någon på grund av funktionshinder. Här önskar vi att lärarnas roll kan lyftas och konkretiseras mer.

Även de anhörigas roll är ett perspektiv som vi saknar. Både i form av vilket stöd som kan ges till dessa för att tillförsäkra den funktionshindrades rättigheter, och den roll som anhöriga kan spela i dennes liv.

Äldrenämnden 21 november 2023

Ärende 9

Dnr ALD 2023/252

Remiss av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029

Margita Jacobsson (L)

Särskilt uttalande

I Liberalernas Stockholm har alla stockholmare oavsett funktionsförmåga samma möjlighet till delaktighet i samhället. Staden och välfärden ska byggas utifrån tillgänglighet och delaktighet och hinder för en tillgänglig stad ska avlägsnas. Vi vill se en stad där alla kan leva och röra sig fritt. Genom att investera i tillgänglighet och eliminera fysiska hinder främjas inte bara rörelsefrihet utan också ett mer inkluderande samhälle där alla kan delta fullt ut. I Liberalernas budget gör vi utökade satsningar för ökad tillgänglighet.

För personer med rörelsehinder är tillgänglighet en helt central fråga. En liberal syn på rörelsefrihet kräver att Stockholm utformas med hänsyn till mångfalden av funktionsnedsättningar. Det innebär att anpassa infrastrukturen, offentliga byggnader och transportmedel för att säkerställa att alla, oavsett rörelseförmåga, kan delta fullt ut i stadslivet.

Programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 tar upp flertalet bra aspekter. Det är viktigt att programmet inte blir en papperstiger, utan något som staden verkligen lever upp till.

2023-11-14

**Program för tillgänglighet
och delaktighet för personer
med funktionsnedsättning
2024–2029**

Ärende 9 (ALD 2023/252)

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

En stor del unga och vuxna med funktionsnedsättning står ofrivilligt utanför arbetslivet, även de som inte har en nedsatt arbetsförmåga. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning slår fast att medlemsstaterna ska främja möjligheterna till företagande. I det föreslagna programmet för Stockholms stad berörs inte företagande som en möjlig väg till arbete och egen försörjning. Det är olyckligt då just företagande många gånger kan vara ett bra sätt för människor att bryta sitt utanförskap. Centerpartiet vill att staden ska arbeta aktivt med att informera och vägleda kring möjligheterna med företagande också till personer med funktionsnedsättning.

Men även när det finns vilja, kunskap och idéer för att starta företag riskerar man att mötas av hinder. Den kanske största oron är bli av med det stöd man har behov av utifrån sin funktionsnedsättning. Ett annat problem som vittnas om är att stödet som ges inte är anpassat för eget företagande. Det resulterar i en rädsla att våga satsa, misslyckanden och i slutändan att människors livsdrömmar släcks. Centerpartiet hade därför önskat att programmet kompletterats med information och tydliga ambitioner kring vilket stöd staden kan och skall erbjuda när en person med funktionsnedsättning väljer att starta företag.

Utöver detta vill vi särskilt markera att rättigheten till daglig verksamhet och sysselsättning för personer inom LSS försvinner vid 67 års ålder samtidigt som personer med funktionsnedsättning lever allt längre. Detta ställer nya krav på socialtjänst, LSS-personal, anhöriga och andra som möter äldre personer med funktionsnedsättning. Äldre med funktionsnedsättning riskerar att i högre grad bli utsatt för ensamhet när anhöriga går bort och rätten till sysselsättning försvinner. För de äldre som är yrkesverksamma i högre åldrar, och detta gäller även dem med funktionsnedsättning och som är egna företagare, kan arbetet vara en viktig källa till välbefinnande. Således vill Centerpartiet stärka stadens insatser för att motverka ensamheten bland äldre med funktionsnedsättningar.

Vi noterar i övrigt att det är ett ambitiöst och omfattande program med många positiva inslag, det berör runt 20 procent av stadens befolkning mer direkt och ett stort antal styrelser och nämnder. Staden behöver därför årsvis följa upp arbetet med programmet ute i dessa och möjligen även årligen fokusera extra på ett eller två av de nio fokusområdena.

Kompetensbrister och andra hinder för att staden ska kunna leva upp till det ambitiösa programmet bör särskilt uppmärksammas.

**§ 10
Sammanträdestider för äldrenämnden 2024**

ALD 2023/269

Beslut

Äldrenämnden fastställer följande sammanträdestider för år 2024:

Tisdag 30 januari
Tisdag 20 februari
Tisdag 19 mars
Tisdag 23 april
Tisdag 21 maj
Tisdag 11 juni
Tisdag 27 augusti
Tisdag 24 september
Tisdag 22 oktober
Tisdag 26 november
Tisdag 17 december

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen föreslår sammanträdestider för äldrenämnden år 2024. Sammanträdena äger företrädevis rum i äldreförvaltningens lokaler i Älvsjö och inleds kl. 16.00 om inte annat anges. Äldrenämndens ordförande kan sammankalla till extra sammanträde eller dra in ett sammanträde.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/269-1 Tjänsteutlåtande Sammanträdestider för äldrenämnden 2024

§ 11
Anmälan av månadsrapport för oktober 2023
ALD 2023/35

Beslut

Äldrenämnden lägger månadsrapporten till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/35-11 Anmälan månadsrapport oktober 2023

§ 12**Anmälan av protokoll från Förvaltningsgruppen (FG) den
15 november 2023**

ALD 2023/74

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/74-13 Förvaltningsgruppens protokoll 2023-11-15

§ 13**Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens
pensionärsråd (KPR) den 14 november 2023**

ALD 2023/14

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/14-19 Protokoll nr 10 KPR 2023-11-14

§ 14

Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 16 november 2023

ALD 2023/15

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/15-19 Protokoll funktionshinderrådet 2023-11-16

§ 15

Anmälan av beslut fattade på delegation oktober 2023

ALD 2023/23

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2023/23-9 Anmälninglista av beslut fattade enligt delegation oktober 2023

§ 16

Övriga frågor

Anette Hellström (M) frågade om nämnden fått Stockholms stads trygghetsprogram på remiss. Äldredirektör Patric Rylander meddelade att remissen av trygghetsprogrammet planeras att behandlas på nämndens nästa sammanträde.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Karin Rebecka Nike Benedikta, Örbrink	2023-11-23
Erik Robert, Mjörnberg	2023-11-23